

Ipsos KMG

Örnek Araştırma “Tek Ebeveynli Aileler”

9 Kasım 2010

Nobody's Unpredictable

- Türkiye’de boşanma, ayrılık, ya da vefat nedeniyle ebeveynlerden birinin yokluğunun
 - psikolojik
 - ekonomik
 - sosyal
 - hukuki
 - **kültürel** etkilerinin saptanması

Örnek Araştırma “Tek Ebeveynli Aileler” Örnekleme

- Nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır.

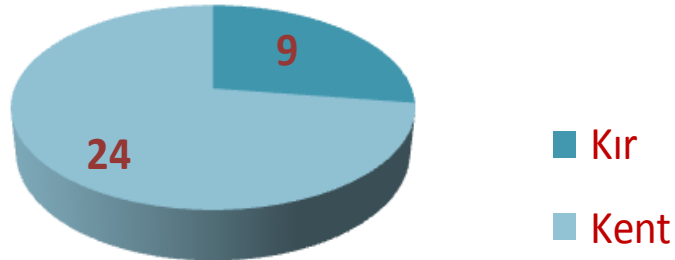
- Toplam 473 kişi ile görüşülmüştür.

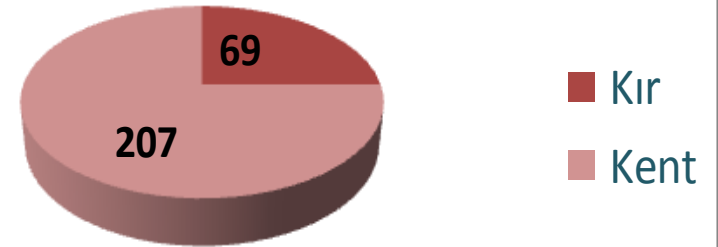
- **Boşanma, terk ya da vefat nedeniyle tek ebeveynli aile olan kişiler:**
 - Tek ebeveyn olan **anne**
 - Tek ebeveyn olan **baba**
 - Tek ebeveynli **kız çocuk**
 - Tek ebeveynli **erkek çocuk**

Odak Gruplar

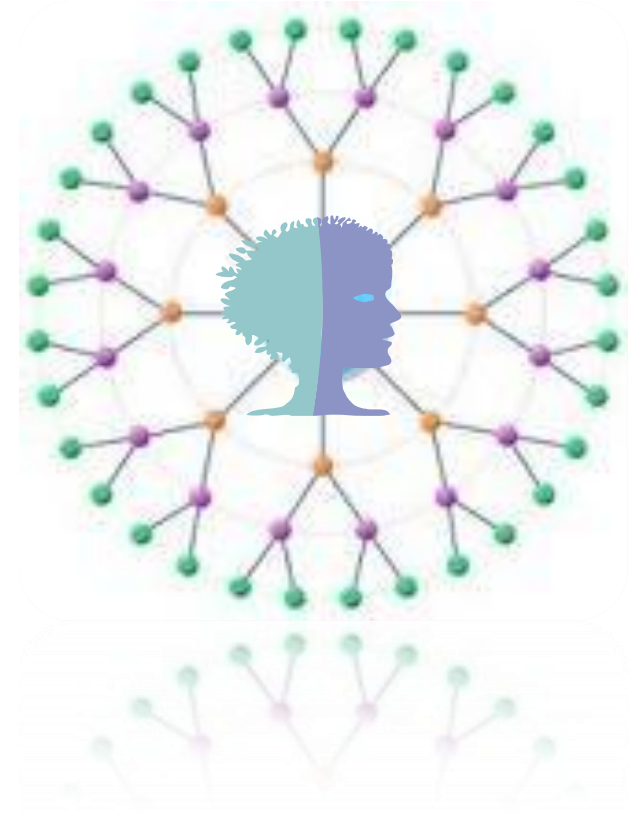

Yarı Yapılandırılmış Görüşmeler

■ Saha Organizasyonu

- Türkiye Geneline Yaygın Saha Örgütlenmesi
- Kurumlar ile Etkin İşbirliği
- %100 Katılımcı Kontrolü

■ Araştırma Ekibi

- Ipsos KMG Tecrübeli Görüşmeci Kadrosu
 - Psikologlar
 - Sosyologlar
- Alanda çalışan psikologlar ve sosyologlar
- ASAGEM ekibi

■ Sosyal araştırmaların **uzman ekiplerle** yürütülmesi;

- konunun bütüncül bir şekilde ortaya konmasını sağlar
- kişilerin katılımlarından ötürü olumlu deneyimler kazanmalarını sağlar
 - Katılımcıların tek ebeveynli olmayı sadece kendilerinin tecrübe etmediğinin farkına varmalarına
 - Katılımcıların sosyal hayatlarında hissettikleri olumsuz duyguların azalmasına olanak verir

- **Kamuoyunda bir bilinç oluşturmaya** yardımcı olacak sosyal araştırma projeleri yer almak bir **sorumluluktur.**
- Tek Ebeveynli Aileler Araştırması’nda sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda
 - kamu kurum ve kuruluşlarının faydalanabileceği öneriler
 - gelecek dönemlere ilişkin aksiyon planları geliştirilmiştir
- Bu öneriler tek ebeveynli aileleri de içine alacak **politikaların zenginleşmesine** yardımcı olacaktır.

- Sosyal araştırmaların yürütülmesi ve devamlılığı;
 - **Vatandaşların devlet tarafından** kendilerine **değer verildiği**, **önemsendiğini** hissetmelerini sağlar
 - **Devlet ve birey arasında yakın bir bağ kurulmasına** olanak verir

- 21 yıl boyunca toplam 37 araştırma
- Araştırmaların amaçları:
 - Aile merkezli toplumsal dönüşümü anlama,
 - politika uygulayıcılarına ve bilimsel çalışma yapan kuruluşlara veri sağlama
- Farklı konular; tek bağlam
 - Medya, ergen, göç, terör, internet, şiddet, kadın, gecekondü, kentleşme, enflasyon, boşanma, değerler, yaşlılık, sosyal yapı ve kültür, sosyal yardım başlıkları altında gerçekleştirdiğimiz araştırmaların temel bağlamı hep aile olmuştur.

■ Kurum misyonu

- Türkiye’de aile kurumunun güçlendirilmesi ve sorun çözüme kabiliyetinin artırılması
- Sosyal sorunların tespiti ve çözümünü için kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde, bilimsel ve etik değerler ışığında araştırma, eğitim ve yayın faaliyetlerinde bulunma, projeler geliştirme ve destekleme

- ASAGEM Vizyonu:
 - Ulusal ve uluslararası alanda, aile ve toplum sorunlarının tespiti ve çözümünde **güvenilir, referans alınan, aile odaklı sosyal politikalarda belirleyici** bir kurum olmak

■ Kurumsal Yayınlar:

- Yayımlanan kitap sayısı : **147**
- Belgesel, spot film ve radyo yayınları : toplam **27** görsel ve sesli yayın
- Üç ayda bir bilimsel makaleleri yayınlamak üzere ulusal düzeyde hakemli bir dergi

■ Tek Ebeveynli Aileler Araştırması

- Ipsos KMG ile işbirliği
- Niteliksel Araştırma Yöntemleri

■ Amaç:

- Son yıllarda Türkiye’de ölüm, şiddetli geçimsizlik sonucu ve anlaşmalı boşanmaların artmasıyla ortaya çıkan tek ebeveynli ailelerin sorunlarını niteliksel araştırma yöntemleriyle anlamak

- Niteliksel Araştırma Tercihi
 - Odak Gruplar
 - Mülakatlar
 - Psikolojik Testler

- Ülke genelinde daha derinlemesine bir inceleme
- Daha kullanılabilir veriler ve bilgiler

- Önceki Niteliksel Yöntem Kullanılan Araştırmalar:
 - Türkiye’de Aile Değerleri
 - Medya Profesyonelleri ve Medyanın Aile Algısı
 - Çocuk Programları ve Bu Programlarda Yayınlanan Reklâmların İçerik Analizi
 - Türkiye’de Ailelerin Eğitim İhtiyaçları
 - Türkiye’de Aile Mahkemeleri Uygulaması
 - Sosyal Yardım Alan Aile Bireylerinin Yardım Algısı ve Yoksulluk Kültürü

- Bu araştırmalarda niceliksel yöntemlere ek olarak odak grup, mülakat, psikolojik testler, SWOT, DELPHI gibi niteliksel yöntemler kullanılmıştır .

- Periyodik olarak toplumsal dönüşümün yönü üzerine önümüzdeki 10–15 yıllık süreçte tahminler yapabilme potansiyeli
 - Toplumumuzdaki aile değerlerinin ölçülmesinde yeni bilimsel ölçekler geliştirilerek ve her beş yılda bir yaptığımız aile yapısı araştırmaları
 - Özellikle çocuklar üzerinde etkili olan reklâm ve programların metin ve içerik analizinin yapılması
 - Türkiye'deki medya mensuplarının genel geçer aile değerleri hakkındaki düşüncelerinin ölçülmesi

- **Ekonomik sıkıntılar** tek ebeveynli aile olduktan sonra daha fazla hissedilmektedir.
- Tek ebeveyn olarak **anneler** bu sıkıntıyı daha fazla taşımaktadır.
 - Türkiye’de kadının iş gücüne katılımının hala sınırlı olması ve ekonomik özgürlüğe sahip olmaması
 - Ücretsiz kreş imkanlarının olmaması
 - Annenin evliliğin ilk gününden itibaren vasıflı bir işte çalışmamış olması
 - Düşük SES grubundan olan ve kırdan yaşayan annelerin nafaka gibi noktalarda eski eşlerinden destek alamıyor olması
- Bu nedenle özellikle genç yaştaki anneler arasında **baba evine dönmek** bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Sadece aile bütçesinde bir düşüş değil; aynı zamanda ailenin **sosyal mobilitesi** aşağıya doğru bir düşüş gösterebilmektedir
- Tek ebeveynli olduktan sonra okul başarısını etkileyen faktörler
 - dershaneye devam edememe,
 - ek kitap satın alamama,
 - iş gücüne katılmak zorunda olma ya da
 - ev işlerine yardımcı olmak amacıyla okulu bırakma.
- Sosyoekonomik statü kaybının ve çocukların eğitimine yapılan yatırımın düşmesiyle ailenin **yoksullaştığı ve sosyal sermayesinin düştüğü** görülmüştür.

- **Velayet ile ilgili süreçlerde çoğunlukla ebeveynlerin sıkıntı yaşamadıkları görülmüştür.**
 - Hem ebeveynlerin hem de mahkemenin eğilimi çocuğun velayetinin çoğunlukla anneye verilmesi yönünde olması bunun temel nedenidir.
- **Mal rejimi ve özellikle nafaka ile ilgili konularda tek ebeveynli anneler sorunlarla karşılaşabilmektedir.**
 - özellikle düşük SES grubundan veya kırdan yaşayan anneler eski eşin maddi gücünün olmaması ve bu konuda yeteri kadar bilgi sahibi olmamaları nedeniyle
 - Babanın anneye nafaka ödemek zorunda olmasına rağmen ödememesi
- Çalışmada görüşülen anneler arasında bu sebeplerden dolayı **eşinden nafaka almayan annelerin toplam sayısı eşinden nafaka alanların yaklaşık olarak 2 katıdır.**

- Tek ebeveynli aile üyelerinin sosyal hayatlarının çoğunlukla **olumsuz** etkilendiği açıktır
 - Yalnız **annelere** karşı toplumda uygulanan ayrımcılık ve dışlama gibi sosyal baskılar günümüz Türkiye'sinde de devam etmektedir.
 - **Babaların** sosyal hayatları, özellikle tek ebeveynliğin ilerleyen dönemlerinde çocukla geçirilen vaktin artmasıyla birlikte kısıtlanmaktadır.
- Tek ebeveyn olma nedenine göre sosyal baskının ya da desteğin farklılaşması
 - **Vefat** durumunda çevrele çok daha fazla ve çeşitli yardımlar
 - **Ayrılık ya da boşanma** yaşayan ebeveynler bu tür destekleri çok daha az almakta ya da hiç alamamaktadır.
- Bu nedenle boşanmış anne ve babalar toplumsal hayata karışma konusunda daha fazla çekince içindedir.

- İlişkideki dinamikleri etkileyen faktörler:
 - ebeveynlerin cinsiyetlerine bağlı rolleri
 - çocuğun cinsiyetinden kaynaklı ihtiyaçları

- Anne ve erkek çocuğun bir arada olduğu ailelerde:
 - anne fedakar ve şefkatli rolünü, erkek çocuk da toplumun ona verdiği ailenin reisi olma görevini üstlenmesi

- Baba ve kız çocuğun bir arada olduğu ailelerde
 - çoğu zaman otoriter ya da anneye göre mesafeli baba figürü karşısında, kız çocuk yaşadığı fiziksel değişimler ya da erkek arkadaş gibi konuları paylaşamaması
 - babaların erkek çocukları ile kız çocuklarına göre daha rahat zaman geçirmeleri

- Türkiye’de tek ebeveynli ailelere yönelik **bütüncül** ve **yaygın** kurumsal destek bulunmamaktadır

- Ebeveynin **anne-babası ve yakın akrabaları** kendileri ve çocukları için en büyük destek kaynağıdır.
 - Maddi destek
 - Manevi destek
 - Hukuksal süreçlerde destek

- Ebeveynin ailesinin yetersiz kaldığı ya da destek vermediği durumlarda tek ebeveynli ailelerin yaşadığı olumsuzlukların boyutu çok daha büyük olmaktadır.

- Psikolojik destek kanallarına ulaşımın yeterli olmaması;
 - Maddi sıkıntılar
 - Psikolojik destek almaya yönelik toplumdaki önyargılar
- Görüşülen kişiler böyle bir çalışmaya katılmanın kendilerini rahatlattığından ve bu konuları, **tanımadıkları** ancak **güven duyabilecekleri** kişilerle **paylaşmanın iyi hissettirdiğinden** söz etmiştir.
- Bireyin kendisi ile ilgili farkındalığın artmış olması da psikolojik destek almanın aslında süreçle baş etmenin önemli bir yolu olduğunu göstermektedir.

- Araştırma 8 ay gibi kısa bir sürede tamamlanmıştır.
- Araştırma sonucunda Ipsos KMG ile geliştirdiğimiz çözüm önerileri ve araştırmanın geniş raporu için ASAGEM’le irtibata geçebilirsiniz.

Size bir mesaj (IPSOS KMG)

Aleyna

Tesekkürler

ler

